

A PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLATOKBAN VÉGZETT ISKOLAPSZICHOLÓGIAI, ÓVODAPSZICHOLÓGIAI ELLÁTÁS SZAKTERÜLETI PROTOKOLLJA

„Sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja
(Szakszolgálatok fejlesztése)” TÁMOP-3.4.2.B-12-2012-0001

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Hogy épül fel a protokoll?

Minden szakszolgálati protokoll egységes szerkezetű

- Definíció
- Célcsoport
- Infrastruktúra
- Kompetenciák

• A munka folyamatának leírása

- Szakmai kommunikáció
- Képesítési követelmények
- Szakmai munka támogatása
- Adminisztráció

Miért hasznos nekünk?

Határok tisztázása

Itt egészen más

Ha végre saját szobánk lesz.....ne üresen

Ez alapján minősítenek

Híd szerep

)(presztízs és életpálya

Koordinátor és Bázis

Kötelező, de legyen egyszerű

SZÉCHENYI 2020

„Sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja (Szakszolgálatok fejlesztése)”

TÁMOP-3.4.2.B-12-2012-0001

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Bevezetés

Alapelvek

- **Preventív szemlélet**
- **Kliensek széles köre**
- **Indirekt munkamód prioritása**
- **Fejlődéslélektani szempontok**
- **Rendszerszemlélet**

1. Definíció

Mi az iskolapszichológia - óvodapszichológia (és mi nem)

- **tudomány és alkalmazott terület**
- **iskolai, óvodai nevelés és oktatás problémáira ad választ**
- **szakmai döntések szempontjai: helyi sajátosságok és autonóm szakmai szempontok**
- **célok: gyermek személyiségfejlesztése, lelki egészség és hatékony nevelő-oktató munka**

Feladatvégzés helye ISKOLA vagy ÓVODA

Munkaprofil kialakítása a helyi sajátosságok, szakmai ismeretek és készségek alapján

Szakmai támogatására és értékelésére pszichológus jogosult

1. Definíció (koordinátor)

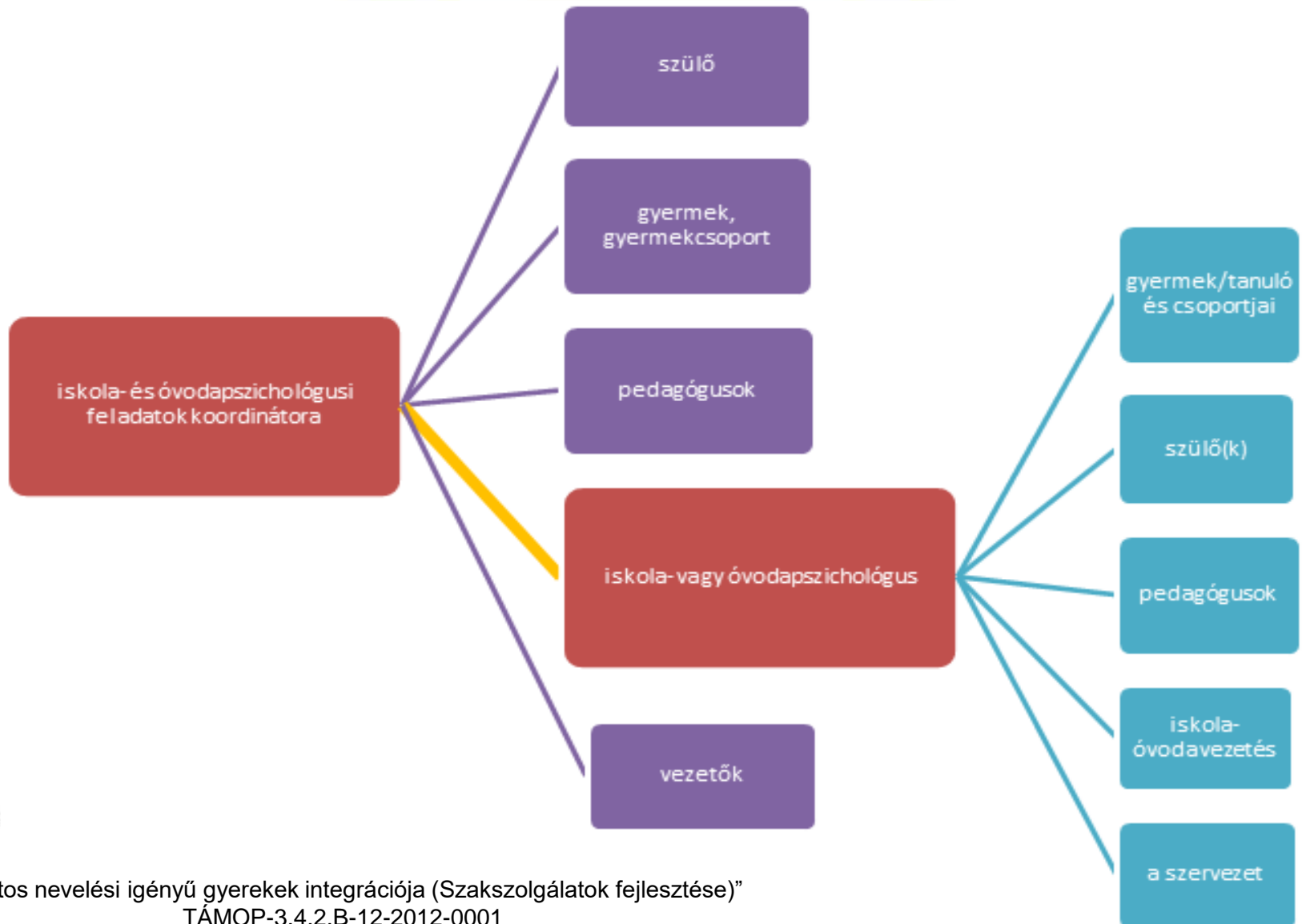
Az iskola- és óvodapszichológiai feladatok koordinátora

- **Munkavégzés szakszolgálatban és óvodákban, iskolákban**
- **Szerteágazó feladatkör**
- **Egy teljes állás jársonként**

Nem csak szakpszichológus végzettség, de gyakorlat is szükséges.

2. Célcsoport

3. Infrastruktúra

Mit ír elő a KNT?

- szoba, asztal 4 szék, szőnyeg
Irattartó polc, zárható irattartó
szekrény számítógép
perifériákkal, ruhatároló (fogas),
telefonkészülék , szeméttároló

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

3. Infrastruktúra

Mi szükséges még?

3.1. Helyiség és berendezés: kisgyermeknek is barátságos

3.2. Technikai eszközök

- számítógép + internet
- fénymásoló

3.3. Utazási feltételek

Koordinátor:

- mobil eszközök (laptop stb.)
- hol tud az iskolában, óvodában dolgozni?

3.4. Foglalkozástartás eszközei

- Alapvető eszközök (ceruza, papír stb.)
- Szűrésre, állapotmegismerésre szolgáló eszközök (ajánlások)

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

4. A kompetenciák

Elsődleges - konkrét szakmai feladatokhoz kapcsolódó képességek, készségek

I. Célmeghatározás

Szükségletanalízis, Célkitűzés

II. Felmérés

Az egyén, csoport, szervezet felmérése, helyzet felmérése

III. Szolgáltatás/termék Fejlesztés

Szolgáltatás vagy termék tervezése, tesztelése, értékelése

IV. Intervenció

Intervenció tervezése, kivitelezése

V. Értékelés

Értékelés-tervezés, Mérés-értékelés, Értékelés elemzése

VI. Információ

Visszajelzés adása, Jelentés készítése

SZÉCHENYI 2020

„Sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja (Szakszolgálatok fejlesztése)” TÁMOP-3.4.2.B-12-2012-0001

Másodlagos - a feladat minőségi megvalósításához szükséges kompetenciák

1. Szakmai stratégia
2. Folyamatos szakmai fejlődés
3. Szakmai kapcsolatok
4. Kutatás és fejlesztés
5. Marketing és értékesítés
6. Ügyfélmenedzsment (igényfelmérés)
7. Praxismenedzsment (igénykielégítés)
8. Minőségbiztosítás

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

4. Specifikus koordinátori kompetenciák

Coaching

Tudatosság növelése
Tervezés és célkitűzések támogatása

Cselekvési lépések támogatása

A szakmai fejlődés és felelősség menedzselése

Konzultációs

- mediátor szerepben elvárható készségek
- helikopter szemlélet

Kommunikációs

- csoportvezetési készségek
- figyelem a kommunikációs készség hiányokra

SZÉCHENYI 2020

„Sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja (Szakszolgálatok fejlesztése)” TÁMOP-3.4.2.B-12-2012-0001

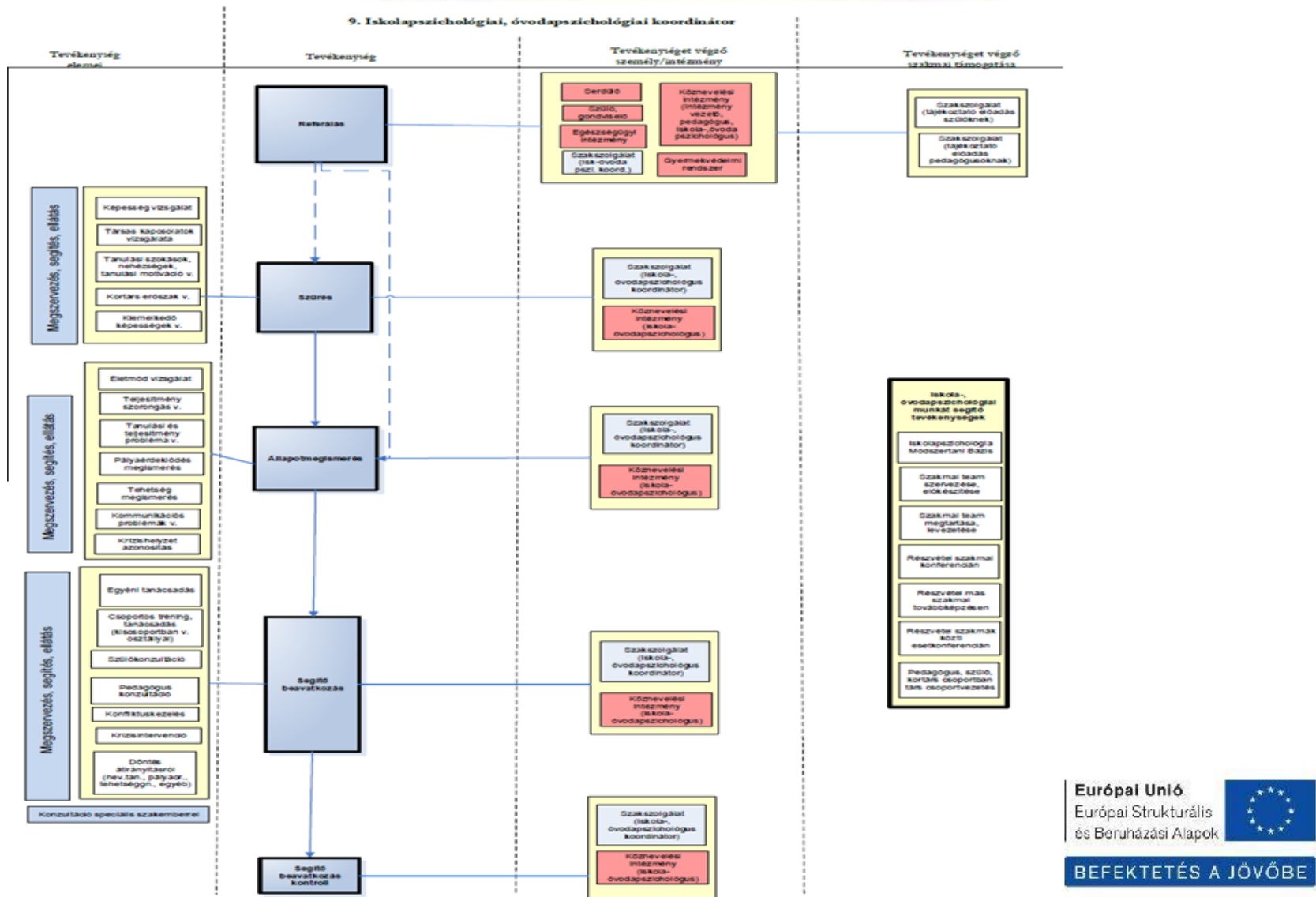

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

5. 1. Az iskola- és óvodapszichológusi munka folyamatának leírása – INYR modell

5.2. Referálás/bejelentkezés

Ez a fogalom arra vonatkozik, hogy miképpen történhet kapcsolatfelvétel a pszichológussal

Formái:

- referálás: szülő/pedagógus küld jelzést
- bejelentkezés: a gyerek keresi a pszichológust

- A koordinátorhoz fordulhat közvetlenül szülő ez esetben:
 - ◆ kapcsolat felvétel az iskola-, óvodapszichológussal - informálás-tájékoztatás, tájékoztatás
 - ◆ van pszichológus, de indokolt, hogy ne ő végezze az intervenciót - megteszi
 - ◆ nincs pszichológus a nevelési intézményben - ő látja el (folyamatábra)

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

5.3. Szűrés – Állapotmegismerés szabályai

1. Tájékoztatás

Tájékoztatás - szülők:

- Szülők: Az óvoda, iskolapszichológus jelenlétééről, munkájáról , rendszeres szűrésekről a szülőknek beiratkozáskor, első szülői értekezleten, ped. programban, iskola honlapján

Engedély

Anonim:

- engedély iskolavezetéstől
- tájékoztatás szülőknek

Névvel történő csoportos szűrés:

- engedély szülőtől -
passzív / aktív beleegyező

Tájékoztatás - diákok:

- céljáról - nem befolyásoló módon
- eredményéről - Kötelező a további együttműködés és a bizalom miatt

Az eredmények visszajelzése a diákoknak - szabályok, alapelvek

- ❖ A visszajelzés magját a csoportra vonatkozó **pozitív üzenet**, az erősségek kiemelésének kell képeznie.
- ❖ A pozitív pszichológiai megközelítés – a nehézséget, problémát, mint **fejlesztésre, javításra szoruló területet** érdemes megnevezni
- ❖ A meglévő nehézségek értelmezésékor a hangsúlyt a **fejleszthetőségre** kell helyezni.
- ❖ Csoportos visszajelzés esetén különösen veszélyes a **bűnbakképzési szituáció** kialakulása erre a csoportdinamikai jelenségre a visszajelzés során végig figyelni kell.
- ❖ Csoportos visszajelzés esetén **tilos egyéni szintű információt kiadni**.
- ❖ A tanulók részére a vizsgálat témája mentén **általános tájékoztatás** formájában kell visszajelzést adni

feladata: segítse a megfelelő eszközválasztást, segítse a megfelelő visszajelzést

SZÉCHENYI 2020

5.4. Szűrés - első találkozás

Képességvizsgálat

- ❖ Óvodás korban (5-6 év) elsősorban a *tanulási nehézségek* megelőzését célzó
- ❖ Az első osztályban is indokolt lehet a tanulási zavarokat előrejelző eljárások használata.
- ❖ A középiskola megkezdésekor a belépő évfolyamoknál szükség lehet a képességstruktúra feltérképezésére

Társas kapcsolatok vizsgálata

- óvodai beilleszkedés nyomonkövetése
- preventív céllal
- a problémák konkrét okainak feltárása

Tanulási szokások, nehézségek, tanulási motiváció vizsgálata

Kortárs erőszak feltárását célzó vizsgálat - anonim és etikailag kifogástalan eszközzel!

Kiemelkedő képességek vizsgálata

feladata: tankerületi szintű tervezés, koordinálás, összegző elemzés

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

5.5. Állapotmegismerési módok:

1. Megfigyelés

Spontán

- jelenlétből következik
- ismétlődő, feltűnő, problémára utaló jelenségekre való felfigyelés

- tervezett megfigyelés alapjául szolgálhat

Tervezett

- szűrés, referálás, bejelentkezés előzi meg

Szabályai:

Az órai munka megfigyeléséhez a pedagógus engedélyét kell kérni.

A megfigyelés előtt rögzíteni kell a megfigyelés célját, szempontjait,

feljegyzést kell készíteni.

A megfigyelés során a helyzet természetességét minél kevésbé zavarja meg

A látogatás céljáról a gyerek számára érthető formában érdemes tájékoztatást adni.

A megfigyelés eredményeit bizalmasan kezeli, és csak azokkal osztja meg, akiket ez közvetlenül érint.

5.5. További állapotmegismerési lehetőségek (2 – 8)

Életmódvizsgálat

Tanulási szorongás vizsgálata

Tanulási és teljesítmény problémák vizsgálata

Pályaérdeklődés megismerése

Tehetség megismerés

Kommunikációs problémák vizsgálata

Krizishelyzet azonosítása

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

5.6. Beavatkozási formák (1. 2.)

- **Egyéni tanácsadás**
- **Csoportos tanácsadás**
 - *Fejlődésre irányuló* - elsősorban az önismereti csoportok, énkép erősítő,
 - vegyes összetételű
 - önkéntes
 - *Problémára összpontosító*
 - preventív
 - intervenció része: készségfejlesztő - adott problémához kapcsolódóan
 - agresszió kezelés
 - csoporton belüli kommunikáció stb.

szakmai segítségadás, társvezetés, szupervízió

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

5.6. Beavatkozási formák (3.)

Konzultáció: pedagógussal, szülővel

- **Egyéni**
- **Csoportos**
 - **személycentrikus**
 - a központban az adott gyerek problémája
 - **problémacentrikus**
 - közös probléma - személytől függetlenül

Csoport lehet homogén, vegyes

Egyénileg és csoportosan is konzultál az iskolapszichológusokkal, az öt megkereső pedagógussal, szülővel

SZECHENYI 2020

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

5.6. Beavatkozási formák (4. 5. 6. 7.)

- **Konfliktuskezelés**
 - mediátor szerep
 - resztoratív technikák

- **Krízisintervenció**
 - Egyéni
 - Csoportos (szervezeti)

- **Döntés átirányításról**
 - szakértői, nevelési tanácsadás, pályaválasztás, tehetséggondozás, egészségügyi intézmény

- **Preventív programok kidolgozásában-megvalósításában való részvétel**

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

5.6. Beavatkozási formák: (8.) A kontroll

Miért kell?

- saját minőség ellenőrzése
- beszámoló elkészítéséhez
- A referáló személy és/vagy a kliens *szubjektív értékelő visszajelzése*.
- *Elő- és utómérés* alkalmazása.
- *Követés (follow up) módszere*.

Elő - utómérés esetén független értékelő lehet segíthet kiválasztani a legalkalmasabb mérőeszközt

„Sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja (Szakszolgálatok fejlesztése)”
TÁMOP-3.4.2.B-12-2012-0001

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

5.7. Az iskola – és óvodapszichológus koordinátor speciális feladatai

- **Tájékoztató előadás szülőknek valamint pedagógusoknak (pszichoedukációs tevékenység)**
- **Szakmai team szervezése, terezése, előkészítése**
-online és offline kommunikáció
- **Szakmai team megtartása, levezetése**
 - **Kollegialitás elve** - egyenrangú szakemberek, kölcsönös tisztelet, eltérő tapasztaltsági fok
 - **Szakmai kommunikáció** - tartalmak és fogalomhasználat szempontjából egyaránt
 - **Struktúráltság**
 - **technikák:** intervízió, tréning elemek, dramatikus elemek, helyzetgyakorlatok stb.
 - ★ **Mentorálás** - javaslati fázisban - maximum 5 gyakornok/koordinátor
 - ★ **Pedagógus, szülő, diákcsoporthban társvezetés**

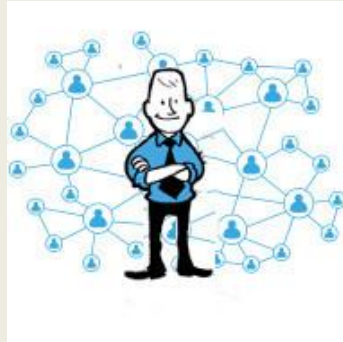
Szakmai team szervezése, terezése, előkészítése

-online és offline kommunikáció

MAGYA
KOR

6. Szakmai és szakmaközi kommunikáció

Iskola- és óvodapszichológus

- intézményváltó
- gyermek
- Jó gyakorlatok
- tapasztalt kolléga
- preventív programok
- pályázatok

Szakszolgálat

- Szakértői bizottság
- Nevelési tanácsadás
kettős ellátás elkerülése
terápiára járó gyerek
pedagógusának támogatása

Szakmaközi

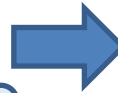
- Pszichiáter
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Családsegítő

Iskola-
óvodapszichológus

7. A szakmai munka támogatása

Iskola- és óvodapszichológusok

KOORDINÁTOR

Ki segíti a koordinátort?

7.1. Módszertani Bázis

- koordinátornak kötelező
kötött munkaidőben
utazási költség

Országos IP Bázis

DIPSZI

Feladatkör:

- módszertani fejlesztés
- szakmai támogatás, konzultáció
- szakmai összejövetelek (havi rendszere képzések)
- adatgyűjtés
- szakmai hálózatépítés támogatása

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

7. Szakmai munka támogatása

7.2.Konferencia

- egyéni szakmai fejlődés
- helyi innovációk megosztása
- szakma fejlődése

7.3.Továbbképzések

JAVASLAT: kreditpontrendszer módszerspecifikus képzés is számítsen az előmenetelnél

7.4.Esetkonferencia

- komplex egyedi esetek
- szervezeti szintű problémák (integrált tanulók beilleszkedése, lemorzsolódás)

7.5.Pedagógus szaktanácsadó rendszer

?

SZÉCHENYI 2020

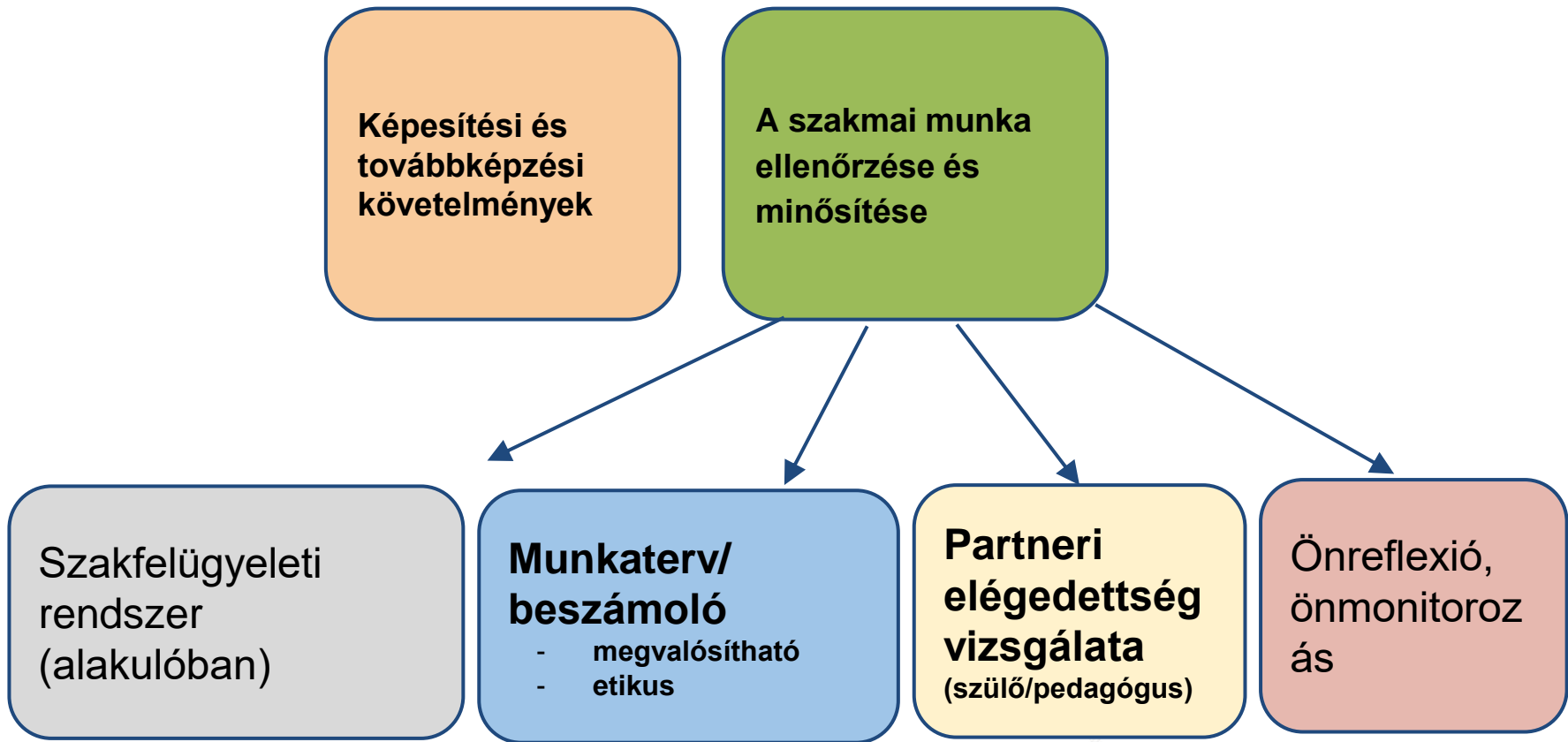
Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

8. A szakmai munka minőségének ellenőrzése

A minőségbiztosítás elemei

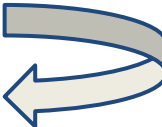
9. Az iskola- és óvodapszichológusi munka adminisztrációja

Tartalmi szempontok:

A kliens miatt:

9.1 Az egyes gyermekek/tanulók követése

Koordinátor INYR

“mezei” Iskola- és óvodapszichológus
???

iskola-, óvodadoszié - személyes adat kezelése

A pszichológus saját hatékonysága miatt:

9.2. Feladatkövetés, és a hosszú távú minőségfejlesztés

Koordinátor számára is – célja tartalmi

Formai szempontok

Munkáltató felé

Cél: A munkavégzés dokumentálása - munkaidő nyilvántartás

SZÉCHENYI 2020

„Sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja (Szakszolgálatok fejlesztése)” TÁMOP-3.4.2.B-12-2012-0001

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

9. Az iskola- és óvodapszichológusi munka adminisztrációja (ajánlás)

Munkáltató felé: formai szempontok szerint

	heti rendszerességgel végzett feladatok	változó időpontban végzett tevékenységek		összesen
neveléssel-oktatással lekötött idő (22 óra)	H	H		
	K	K		
	Sz	Sz		
	Cs	Cs		
	P	P		
	intézményen belül	intézményen kívül	tevékenység, partner	
kötött munkaidő	H	H		
	K	K		
	Sz	Sz		
	Cs	Cs		
	P	P		
heti kötött idő (átlagosan 32)				

9. Az iskola- és óvodapszichológusi munka adminisztrációja

Koordinátor felé

INZR tevékenységkategóriák alapján

A referálás/bejelentkezés	1
<u>Az iskolai és óvodai szűrő és állapotmegismerő eljárások</u>	(2)
Szűrés céljának meghatározása, első találkozás	2.1.
Képességvizsgálat	2.2.
Társas kapcsolatok vizsgálata	2.3.
Tanulási szokások, nehézségek, tanulási motiváció vizsgálata	2.4.
Kortárs erőszak feltárását célzó vizsgálat	2.5.
Kiemelkedő képességek vizsgálata	2.6.

hétfő	megjegyzés	kedd	megjegyzés
kód	Idő (kivel?)		

megjegyzés rovatba: időráfordítás és minden, amit meg akarunk jegyezni pl. osztály azonosító, de személyes adat törlendő a továbbítottból

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

„Sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja
(Szakszolgálatok fejlesztése)” TÁMOP-3.4.2.B-12-2012-0001

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE